

Oana BORS

Un spectacol al gestului mărunț

Printre festivalurile ce au devenit un obișnuit al începutului de stagiune, se numără și „Zilele Teatrului Valah“. Anul acesta, însă, a îmbrăcat o formă mai largă, scena teatrului găzduind, în același timp, „Festivalul Internațional al Românilor de Pretutindeni“. În general, când se vorbește despre un spațiu spiritual și cultural cu fundament românesc situat dincolo de graniță, atenția ne este îndreptată, cu precădere, către Basarabia, ignorând existența și cu atât mai mult, activitatea altor comunități similare. În acest context, un astfel de festival, devine prilej de cunoaștere. Teatrul „Siracus“ din Chișinău (cu *Carmen*, adaptare după Prosper Mérimée), trupa Teatrului „Luceafărul“ din Vârșet, Iugoslavia (cu *Regele moare* de Eugen Ionescu), cărora li s-au alăturat Teatrul Dramatic Vidin, Bulgaria (cu *Colonelul Pasăre* de Hristo Botev) și Teatrul „Sava Ognianov“ din Ruse, Bulgaria (cu *Cântăreața cheală* de Eugen Ionescu) au fost invitații festivalului.

Din repertoriul Teatrului Valah din Giurgiu, patru producții s-au alăturat spectacolelor din afară: *Slugă la doi stăpâni* de Carlo Goldoni, regia Mircea Crețu; *Duelul* de Natașa Tanska, regia Mircea Crețu; *Pescărușul* de A.P. Cehov, regia Nicolov Perveli Vili precum și *O noapte furtunoasă* de I.L. Caragiale, regia Mihai Manolescu, spectacol cu care a debutat festivalul. De altfel, el încheie ciclul comediilor lui Caragiale montate

în ultimii ani aici. Textele marii dramaturgii care au constituit subiect de meditație și de transpunere scenică pentru mulți creatori, unele memorabile, suscită interes la o nouă decriptare scenică tocmai printr-o prezumtivă originalitate și noutate. Iar în opera lui Caragiale, împlântat adânc într-o anume specificitate socială, s-a găsit întotdeauna suficientă substanță.

Regizorul Mihai Manolescu oferă, însă, un palier de lectură superficial. Se cantonează în imediat și periferic, îmbracă personajele cu gest mărunț și primar, mizează extrem de mult pe un umor de suprafață, pe efectul imediat. E adevărat, însă, că regizorul, cu ani de experiență scenică știe să întrețină un ritm, să speculeze momente, să păstreze o linie coerentă fidelă gândului inițial, mărturisit și în caietul-program: „valorile populare vor governa în relațiile de familie și, încetul cu încetul, familia se va confunda cu întregul popor, întreaga națiune devenind o mare familie. Morala unei asemenea ideologii este simplă: „să ne avem ca frații și ca... cumnații!“ și astfel viața de zi cu zi a lui *Chiriac* și a lui *Spiridon* este una caricatural-cazonă (în fața lui *Jupân Dumitrache* merg în pas de defilare); *Rică Venturiano* umblă în geantă cu voalul de mireasă, verighete, flașnetă ce cântă marșul nupțial și coroane de cununie, biserica fiind, evident, poporul; harta cartierului este la îndemână, căci este și față de masă.

Savoarea citirii scenice a comediilor lui Caragiale este dată, în general, și de modul de întrerupere a personajelor sale. În spectacolul giurgiuvean, Livius Rus creează un *Jupân Dumitrache* printr-un exces de exteriorizare. În contrast,

Mirela Nicolau (*Veta*) păstrează măsură în construcția rolului său, alăturându-i-se Gabi Munteanu (*Zița*), Radu Panamarenco (*Nae Ipingescu*) și Dinel Tancof (*Chiriac*). Florin Dumitru în *Rică Venturiano* este, din păcate, depășit de rol. Un travesti (*Spiridon*) reușit și foarte convingător face, însă,

Mihaela Olar, dând autenticitate personajului său.

Teatrul Valah Giurgiu – O noapte furtunoasă de I. L. Caragiale. Regia: Mihai Manolescu. Scenografia: Olimpia Damian. Distribuția: Livius Rus, Radu Panamarenco, Dinel Tancof, Mihaela Olar, Florin Dumitru, Mirela Nicolau, Gabi Munteanu.

Humorror-mania

La început de septembrie, pașnicului trecător al Căii Victoriei, proaspăt reîntors din concediul de vară, îmbulzeala în prag de seară din fața Teatrului Odeon, îi stârnea mirarea. Afișele prezente prin preajmă, în locuri convenționale și mai ales „neconvenționale”, cele în drept de a da lămurire, aveau meritul de a accentua... nelămurirea. Căci textul lor suna cam așa: „Mama, buba!”

Ce se întâmplă, de fapt? A patra ediție a *Festivalului Humorror*, „singurul festival de umor negru pur sânge românesc”, așa cum ne anunțau organizatorii în materialele publicitare oferite. De altfel, cum „evenimentul” a avut în spate, ca organizator, pe CONNEX, campania publicitară cel-a însoțit a fost făcută, evident, după tipicul implementării unui „produs” pe piață.

Așadar, la intrare îmbulzeală mare, foarte mulți tineri, căci „se intră pe gratis”. Aceasta, bineînțeles, după ce s-au strecurat prin cordonul oamenilor de ordine, invitații sau posesorii unei legitimații de presă. Cei care reușesc să pătrundă înăuntru, în foaiere, în spațiul amenajat de către scenograful Dragoș Buhagiar, sunt în pericol de a fi acostați de actorii angajați într-un happening, imagini ale traumelor fizice.

Despre altfel de traume, despre altfel de „bube” vorbește, însă, expoziția de fotografie (*Fotofobia*) și de caricatură (*Schizografia*) expusă aici. Despre cele ale societății în care trăim, ale omului de lângă noi și, implicit, ale noastre. Un zâmbet în colțul gurii și încă o demonstrație că hazul de necaz este total compatibil spiritului românesc. *Fotofobia* și *Schizografia* sunt doar două dintre secțiunile festivalului, cea de-a treia secțiune fiind rezervată teatrului, toate având caracter competitiv.

Cine ajuns până aici, poate intra și în sală „pentru a vedea cele cinci piese (spectacole, am spune noi, *n.a.*) care concurează la secțiune Lethalia. Adică una pe seară”. Tema fiind umorul negru, probabil a fost destul de greu a găsi în repertoriul teatrelor oferte care să satisfacă cerința. Astfel că, dintre spectacolele selecționate: *Năzdrăvanul Occidentului* de John Millington Synge, regia Bocsárdi László (Teatrul Național Craiova), *Trilogia belgrădeană* de Biljana Skbljanovic (Teatrul „Lucia Strudza Bulandra”), *Popcorn* de Ben Elton, regia Răzvan Săvescu (Teatrul Mic), *Pastramă-Trufanda* după proza, poezia și corespondența lui Ion Luca Caragiale, regia Ion Ardeal Ieremia (Teatrul Național Timișoara), *O tată, sărmane tată, mama*